

Verkiezingsprogramma

PvdA/GroenLinks Veere

“Samen verder”

2018-2022

PvdA
GROENLINKS

Inhoud

Een terugblik op <i>Samen werkt Beter</i>	3
Onze uitgangspunten	4
Zorg	5
Werk en Economie	7
Wonen en Leefbaarheid	10
Natuur en Milieu	16

Een terugblik op *Samen werkt Beter*

In 2014 gaf PvdA/GroenLinks in het verkiezingsprogramma '*Samen werkt Beter*' aan dat de gemeente Veere de komende jaren voor grote uitdagingen stond zoals de nieuwe taken op het gebied van de zorg, vergrijzing, leefbaarheid van de kernen en de beperkte financiële mogelijkheden. Dat was de situatie aan het begin van de periode 2014-2018. Inmiddels staat Veere er financieel gezien gezond voor. Maar onze inzet voor goede zorg en het leefbaar houden van onze kernen is nog steeds actueel.

PvdA/GroenLinks werd bij de laatste verkiezingen de derde partij. Met een wethouder in het college en de inzet van de raadsfractie heeft PvdA/GroenLinks bestuursverantwoordelijkheid genomen en hebben we ons samen met de coalitiepartners ingezet voor een leefbaarder, socialer en duurzamer Veere.

Er is veel bereikt:

- Het minimabeleid, ook voor jongeren, is verruimd en beter toegankelijk gemaakt.
- We hebben ons ingezet voor voorzieningen op maat in alle kernen. Er zijn plannen en geld voor de bouw of het vernieuwen van de multifunctionele accommodaties, eerst in Westkapelle, Oostkapelle, Aagtekerke en Serooskerke en daarna in de andere kernen.
- De gemeente weet mensen die zorg nodig hebben te bereiken.
- Er zijn goede afspraken gemaakt met woningbouwcorporatie Zeeuwendijk over energiebesparende maatregelen en de betaalbaarheid van de huurwoningen.
- Rust en ruimte blijven gewaarborgd voor het strand- en duingebied.
- De ambitie voor een energieneutrale gemeente is vastgelegd in het duurzaamheidsplan van de gemeente.

Samen verder

Er blijven grote uitdagingen voor Veere. We maken ons zorgen over de toegenomen recreatiedruk. Het aantal verblijfsrecreatieve eenheden is de afgelopen jaren flink toegenomen en er zitten nog veel plannen in de 'pijplijn'. Hoe houden we de kernen leefbaar in relatie tot de recreatiedruk?

Uitdagingen liggen ook op het vlak van het behouden en versterken van sociale samenhang en verbondenheid. Hoe maken we de zorg toegankelijker en borgen we dat iedereen meedoet? Hoe maken we Veere snel CO₂-neutraal, houden we Veere groen en vergroten we de biodiversiteit?

PvdA/GroenLinks wil daar bestuursverantwoordelijkheid voor nemen. We luisteren naar inwoners, verenigingen, belangengroeperingen en ondernemers, zoeken de samenwerking op en staan garant voor optimale dienstverlening.

Onze uitgangspunten

De uitgangspunten waarmee we bouwen aan een betere samenleving zijn:

1. Eerlijk delen

Lastenverzwaringen worden tot een minimum beperkt – de laagste inkomens worden daarbij ontzien – en we schuiven de rekening niet door naar de toekomst.

2. Een duurzame toekomst

Duurzame energie, goede luchtkwaliteit, een actief natuurbeleid, verantwoord waterbeheer en het beperken van afval vormen de leidraad bij plannen van de gemeente.

3. Leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid

We werken aan een samenleving waarin we ons veilig voelen en in een gezonde en prettige leefomgeving solidair en respectvol met elkaar leven. Verpaupering en overlast worden tegengegaan. Het tweedewoningbeleid wordt strikt gehandhaafd.

4. Iedereen telt mee

Maatregelen die de gemeente neemt dragen bij aan een samenleving waarin niemand wordt uitgesloten en waaraan iedereen naar vermogen bijdraagt.

5. Eigentijds bestuur

De gemeente is er voor haar inwoners. We omarmen initiatieven die leiden tot meer betrokkenheid van inwoners bij de lokale democratie. We zijn overtuigd van nut en noodzaak voor intensieve samenwerking met andere gemeenten. Een gemeentelijke herindeling is wat PvdA/GroenLinks betreft de komende vier jaar niet aan de orde.

Deze uitgangspunten komen terug in de volgende hoofdstukken:

1. Zorg
2. Werk en economie
3. Wonen en leefbaarheid
4. Natuur en milieu

Veel inwoners van Veere zijn al betrokken bij veel wat er in hun kern gebeurt. Die participatie uit zich in stads- en dorpsraden, WMO-raad, jeugdraad en in het vele vrijwilligerswerk waarmee verenigingen in stand worden gehouden en mede-inwoners 'een handje worden geholpen'. PvdA/GroenLinks wil stimuleren dat die betrokkenheid nog groter wordt. De gemeentelijke organisatie moet gericht zijn op zo'n participerende samenleving door slagvaardiger te zijn en meer 'naar buiten gericht'.

Niet alles wat we willen, zal kunnen. Maar bij het maken van keuzes staat voorop dat Veere leefbaarder, socialer en duurzamer moet worden.

1. Zorg

Het is goed leven en wonen in de gemeente Veere. Op veel onderdelen scoren we goed in de gezondheidsmonitor 2016 van de GGD. Dit geeft mogelijkheden om de lat voor onze bevolking hoger te leggen. Wereldwijd zijn er de zogenaamde Blauwe Zones, dat zijn gebieden waar inwoners gezond oud worden en weinig chronische aandoeningen hebben.

Voor het realiseren van Blauwe Zones zijn vier factoren van cruciaal belang: voeding, lichaamsbeweging, zingeving en het hebben van een sociaal netwerk. Het vitaal houden van de Veerse bevolking in combinatie met het betaalbaar en toegankelijk houden van de zorg vraagt om een aanpak die gestoeld is op deze vier punten. We willen deze omslag realiseren op basis van de inzichten van het instituut Positieve Gezondheid.

Daarom willen wij in Veere:

Gezond en gelukkig oud worden

Het zorgbeleid van de gemeente Veere moet op twee pijlers rusten. Te weten sociale vernieuwing en meedoen. Dat kan door de betrokkenheid van burgers bij hun omgeving te stimuleren en door te werken vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid.

Gezondheidsverschillen verkleinen

PvdA/GroenLinks wil een bijdrage leveren aan het verkleinen van de gezondheidsverschillen tussen inwoners onderling en het vergroten van de zorg voor elkaar en de omgeving. Niet door verantwoordelijkheden van mensen over te nemen, maar in een samenspel met georganiseerde burgers, (zorg)ondernemers, andere overheden en kennisinstellingen hieraan invulling te geven.

Sociale vernieuwing

Sociale vernieuwing is een zoektocht. Sociale vernieuwing begint vaak spontaan als georganiseerde burgers verantwoordelijkheid nemen. Zij proberen alledaagse problemen waarmee ze geconfronteerd worden op te lossen. Bij sociale vernieuwing gaat het ook om brede samenwerkingsverbanden, die met innovatieve methoden één gemeenschappelijk doel nastreven. De gemeente dient ruimte te bieden aan dergelijke samenwerkingsverbanden. Het betekent dat de gemeente faciliteert en ruimte biedt aan partijen die oplossingen uitproberen door belemmeringen weg te nemen.

De toegang tot de zorgvoorzieningen

De toegang tot zorg en welzijn moet laagdrempelig zijn. Burgers worden geholpen bij het doorlopen van de stappen om toegang te krijgen tot zorg. Bij de toegang tot voorzieningen moet de eigen regie van de aanvrager uitgangspunt zijn en de principes van Positieve Gezondheid centraal staan. Burgers hebben te maken met 1 indicatie en hoeven niet steeds hun verhaal te herhalen. Daarbij wordt op basis van afspraken met aanbieders gezorgd voor verantwoorde financiële kaders. Door vermindering van bureaucratie kan er voor hetzelfde geld meer gedaan worden. De gemeente moet haar rol zo invullen dat de positie van professionals wordt versterkt.

Een geïntegreerde aanpak sociaal domein

Een aantal inwoners van Veere heeft hulp nodig. Daarin willen we als PvdA/GroenLinks investeren en gaan we uit van een geïntegreerde aanpak. Welzijn, zorg, jeugdzorg, bijstand, WMO, schuldhulpverlening, zingeving en sociale verbinding zijn de gebieden die in samenhang bekeken moeten worden. Beleidsmakers en uitvoerders moeten in al hun afwegingen en beslissingen de effecten op gezondheid en welzijn van burgers meenemen. Deze integrale aanpak moet verder worden versterkt. Daarvoor willen we extra middelen beschikbaar stellen.

Eenzaamheid aanpakken

Uit het onderzoek van de GGD in 2016 blijkt dat er een forse toename waar te nemen is van eenzaamheid bij burgers van Veere. We willen samen met alle partners werken aan een betere signalering en beperking van eenzaamheid.

Mantelzorgers

De meeste hulp komt vanuit mantelzorgers. Familieleden of bekenden die iemand helpen. Mantelzorgers zijn een onmisbare schakel in het geheel van zorg. De gemeente blijft actief betrokken bij de coördinatie en professionalisering en ondersteunt en waardeert mantelzorgers.

2. Werk en Economie

Voor de Veerse economie zijn recreatie, toerisme, landbouw en detailhandel belangrijke pijlers. De aantrekkingskracht en het imago van toeristisch Veere liggen besloten in de kleinschaligheid, kwaliteit, rust en ruimte in combinatie met aantrekkelijke kernen. We willen een rechtvaardige en duurzame economie. We bieden kansen aan ondernemers om bedrijvigheid en werkgelegenheid te stimuleren. We werken aan een economie die gericht is op hergebruik van productiemiddelen en het laten verdwijnen van afvalstromen.

Daarom willen wij in Veere:

Bedrijvigheid in de gemeente

De gemeente Veere betreft ondernemers, belangenverenigingen en inwoners bij haar beleid. Ondernemers en bedrijven worden gestimuleerd om te investeren in een duurzame samenleving/werkgelegenheid.

PvdA/GroenLinks streeft naar een duurzame economische ontwikkeling, die in balans is met andere belangen zoals natuur, landschap en milieu. Alle voorgenomen ontwikkelingen zullen we hieraan kritisch toetsen.

Echte banen

Als PvdA/GroenLinks streven we naar banen met genoeg zekerheid, kwaliteit en een volwaardig inkomen. Hierin willen we investeren. We kiezen voor een eerlijke prijs bij aanbesteden en bestrijden verdringing op de arbeidsmarkt. De gemeente maakt afspraken met ondernemers en het onderwijs over stageplekken.

Recreatie en toerisme

De toegenomen recreatiedruk vraagt om doordacht beleid omdat de balans doorslaat naar economisch profijt, ten koste van de leefbaarheid, de identiteit en (verkeers-)veiligheid. Maar ook het recreatieve product zelf komt onder druk te staan. Veel inwoners en toeristen zien de rust en de ruimte bedreigd worden door de groei van de toeristische sector. Daarom wil PvdA/GroenLinks geen substantiële groei van het aantal verblijfsrecreatieve eenheden.

Kwaliteitsverbetering van bestaande accommodaties gaat niet automatisch gepaard met groei van het aantal verblijfseenheden. Spreiding van de recreatiedruk moet onderwerp van beleid worden.

De gemeente staat open voor vernieuwende ideeën bij product vernieuwing en jaarrond exploitatie. Dat genereert volwaardige werkgelegenheid en draagt bij aan de leefbaarheid. Bij verdere ontwikkeling van jachthaven Oostwatering staat de watersport centraal en niet vastgoedontwikkeling.

Kleinschalig kamperen (minicampings) is een kenmerkend fenomeen in Veere. Aan de bestaande regelgeving wordt de komende vier jaar niet getornd. Minicampings onderscheiden zich nadrukkelijk van grote campings.

Detailhandel

De detailhandel, met ruim 200 bedrijven, is van belang voor de voorzieningen en de leefbaarheid, en daarmee een economische motor in Veere. Om die reden moet de vergunningverlening voor het midden- en kleinbedrijf helder en eenvoudig zijn. Ondernemers in alle kernen mogen zelf bepalen of hun winkel op zondag is geopend.

Bedrijventerreinen

De lokale Veerse bedrijventerreinen zullen in overleg met eigenaren gerevitaliseerd worden om te voldoen aan eisen van duurzaamheid en landschappelijke inpassing. Bij de revitalisering van bedrijventerreinen worden een gesloten grondstofkringlopen en CO2-neutraliteit gerealiseerd. We stimuleren bedrijfsverzamelgebouwen voor zelfstandige ondernemers zonder personeel (ZZP).

Landbouw

Omdat de landbouw de grootste gebruiker is van de open ruimte heeft hij een grote rol bij de inrichting en beheer van het landschap. Een beheer dat passend moet zijn bij het unieke kleinschalige landschap van Walcheren. PvdA/GroenLinks stimuleert de kleinschalige en biologische landbouw en het op kleine schaal leveren van diensten in toerisme, productenverkoop en dagbesteding. PvdA/GroenLinks vindt dat in de gemeente Veere geen plaats is voor intensieve veehouderijen vanwege de negatieve effecten op de volksgezondheid, natuurgebieden, dierenwelzijn en biodiversiteit.

Een circulaire economie

We streven naar een circulaire economie. We geven als gemeente het goede voorbeeld door zelf circulair en innovatief te zijn. Bij het toewijzen van overheidsopdrachten houden we circulaire duurzaamheidscriteria in het oog. Duurzame, innovatieve en creatieve lokale ondernemers krijgen hierbij voorrang.

Iedereen telt mee

We gaan voor een rechtvaardige samenleving waar mensen met minder kansen maximaal worden gesteund bij participatie en werk. Er zijn mensen die een beroep doen op de gemeente voor financiële ondersteuning. Langdurig zonder inkomen zitten leidt tot armoede en betekent dat mensen minder kunnen meedoen in onze maatschappij. PvdA/GroenLinks vindt het belangrijk dat mensen zinvol werk en een zelfstandig inkomen hebben.

PvdA/GroenLinks wil dat mensen met een uitkering actief kunnen meedoen in de samenleving. Daarom willen we experimenten toestaan bij langdurige onvrijwillige uitkeringssituaties. Tegelijkertijd moet eventuele fraude bij uitkeringen worden voorkomen. PvdA/GroenLinks wil dat beschut werk in stand blijft. Voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt zijn extra maatregelen nodig. Ook de gemeentelijke organisatie zorgt voor stage- en leerwerkplaatsen.

We willen actieve voorlichting over ondersteuning bij werkloosheid zodat mensen optimaal gebruik kunnen maken van de voorzieningen. We willen investeren in basisvaardigheden zoals het kunnen lezen, schrijven en internetvaardigheden. Een werkcorporatie kan hierbij behulpzaam zijn.

We willen voldoende financiële middelen voor kinderen die, als gevolg van (financiële) problemen thuis, niet mee kunnen doen aan normale sociale en buitenschoolse activiteiten. De middelen die het Rijk beschikbaar stelt worden optimaal benut, zo nodig wordt extra gemeentebudget toegevoegd.

Optimaal begeleiden naar passend werk

Orionis Walcheren blijft zich verder ontwikkelen als een leer- en werkbedrijf. Als betaald werk nog niet kan, streeft PvdA/GroenLinks ernaar dat werkzoekenden zich via vrijwilligerswerk en scholing kunnen voorbereiden op een baan.

Social return on investment

Als de gemeente werk of diensten aanbesteedt wil PvdA/GroenLinks 5% van de aanneemsom gebruiken voor het inzetten van langdurig werklozen, jongeren en mensen met een arbeidsbeperking. De gemeente past het principe van 'social return on investment' toe binnen de eigen organisatie.

Terugdringen van jeugdwerkloosheid

Jongeren onder de 27 jaar volgen onderwijs, hebben een baan of combineren onderwijs met werk. Het uitgangspunt voor leerplicht en de weg naar werk is 'school eerst'. PvdA/GroenLinks wil dat bewezen effectieve methodes, zoals individuele begeleiding en contacten met werkgevers, worden ingezet om de jeugdwerkloosheid terug te dringen.

Startups en flexibel werken

PvdA/GroenLinks is voorstander van het, tegen vergoeding, beschikbaar stellen van ruimtes in gemeentelijke gebouwen aan startende ondernemers.

3. Wonen en Leefbaarheid

De leefbaarheid in de kernen wordt bepaald door veel factoren. Onder meer goede woningen, welzijns-, sport- en culturele voorzieningen, veiligheid, permanent wonen, bedrijvigheid, verkeer, sociale netwerken, zorg en vrijwilligerswerk.

Door het optimaal combineren van voorzieningen is de kans groter dat deze levensvatbaar blijven. De inwoners van de kernen dragen voor een groot deel zelf bij aan de leefbaarheid van de kernen door in verenigingen of andere sociale verbanden activiteiten te ontplooiën. Inwoners kunnen ook een rol spelen in het beheer en de exploitatie van de multifunctionele accommodaties.

De toegenomen recreatiedruk vormt in enkele kernen een bedreiging voor de leefbaarheid. Voor PvdA/GroenLinks is blijven investeren in betaalbare woningen en goede bereikbaarheid van de dorpen van het grootste belang. Het is van belang dat er voldoende sociale woningen beschikbaar zijn en het eigen woningbezit voor brede groepen bereikbaar blijft. Regionale afstemming is noodzakelijk. Woningbouwcorporatie Zeeuwsland is de Veerse partner bij socialehuurwoningbouw.

Daarom willen wij in Veere:

Omgevingswet

Het rijk wil het omgevingsrecht eenvoudiger maken met de Omgevingswet. Eenvoudiger maken betekent voor PvdA/GroenLinks niet globaler en flexibeler. Bij het maken van omgevingsplannen worden inwoners en organisaties nauw betrokken. Rechtszekerheid, leefbaarheid en de uitgangspunten van dit programma zijn richtsnoeren voor de PvdA/GroenLinks bij de op te stellen omgevingsvisie.

Herstructureren en nieuwbouw hand in hand

De vraag naar koop- en huurwoningen is vanzelfsprekend leidend bij realisatie van bouwplannen. Om oude woningen in de kern geschikt te houden voor permanente huisvesting willen we de subsidieregelingen van Rijk en Provincie optimaal benutten en de gemeentelijke regeling(en) beter toegankelijk maken.

Nieuwe woningen moeten levensloopbestendig en duurzaam gebouwd worden. Door nieuwbouw in de kernen te realiseren kunnen ouderen blijven wonen in hun dorp en komen er woningen beschikbaar voor starters. Bij nieuwbouwplannen vragen we aandacht voor inwoners met een laag inkomen.

Gemeentelijke bouwlocaties moeten kostendekkend zijn. Een uitzondering kan worden gemaakt voor sociale woningbouw, inbreidingslocaties en bij grondsaneringen.

Leningen voor starters

Om jonge starters te ondersteunen wil PvdA/GroenLinks de gemeentelijke starterslening handhaven en steunen we initiatieven als gezamenlijke nieuwbouw volgens Stichting Collectief Particulier Opdrachtgeverschap Zeeland.

Stimuleren van energiezuinig bouwen en wonen

PvdA/GroenLinks wil de aanleg van 'groene daken' bij scholen, landbouwschuren, strandtenten en bedrijfsloodsen stimuleren. PvdA/GroenLinks wil voldoende middelen beschikbaar stellen voor het gemeentelijk herstructureringsfonds. We willen dat Zeeuwsland een hoge ambitie hanteert voor het aanbrengen van energiebesparende maatregelen in huurwoningen.

Autoluwe kernen

PvdA/GroenLinks acht het van belang de overlast van het autoverkeer en parkeren in de kernen te beperken. Zo nodig wil PvdA/GroenLinks daarvoor infrastructurele maatregelen treffen. We vinden dat de parkeerdruk op de recreatiegebieden moet worden teruggedrongen. We willen dat er meer aandacht wordt besteed aan (toeristisch) verkeer per openbaar vervoer of fiets.

Maatregelen om de stad Veere autoluw te maken, moeten snel worden uitgevoerd. PvdA/GroenLinks sluit een westelijke randweg in Domburg niet uit, gelijktijdig zal de kern dan verkeersluw gemaakt moeten worden, dus alleen met de auto bereikbaar voor bewoners en verblijfsrecreanten.

Permanente bewoning in de kern

PvdA/GroenLinks wil het tweedewoningbeleid continueren en strikt handhaven. Permanente bewoning draagt bij aan de instandhouding van voorzieningen en zorgt voor aantrekkelijke kernen, zowel voor de inwoners als voor toeristen. De beschikbaarheid van woningen voor permanente huisvesting is bovendien goed voor starters.

Voorzieningen op maat in elke kern

PvdA/GroenLinks wil in multifunctionele accommodaties voorzieningen als school, kinderopvang, zorg en sport combineren zodat ze behouden kunnen worden in elke kern. Zo kan een dergelijk gebouw, met de school als belangrijkste onderdeel, de ontmoetingsplaats voor het hele dorp worden.

Als inwoners of verenigingen een rol willen spelen in het beheer en de exploitatie van de multifunctionele accommodaties ondersteunen we dat. Zo blijven de voorzieningen betaalbaar en kan de beschikbare ruimte flexibel worden gebruikt.

Alle voorzieningen voor kinderen van 0-12 jaar onder één dak

PvdA/GroenLinks is enthousiast over het zogenaamde Integraal kindcentrum, een voorziening waarin organisaties als onderwijs, opvang van kinderen en welzijnsactiviteiten voor kinderen zijn samengevoegd. Een voorziening voor kinderen van 0-12 jaar, waar zij gedurende de dag komen om te leren, ontwikkelen, spelen en ontmoeten.

We vinden dat de gemeente deze integrale aanpak de komende raadsperiode in één of meer kernen moet realiseren, bij voorkeur in combinatie met het multifunctionele gebouw.

Meer dan alleen de basisvaardigheden

Naast het aanleren van basisvaardigheden dient in het basisonderwijs voldoende aandacht te zijn voor bewegingsonderwijs, culturele vorming, natuur- en milieueducatie en mondiale bewustwording. We vinden dat de gemeente initiatieven en projecten moet ondersteunen of initiëren voor samenwerking tussen basisscholen en betrokken organisaties.

Passend Onderwijs

Goed onderwijs is de pijler om werk, inkomen en kansen rechtvaardig te verdelen. PvdA/GroenLinks wil voor ieder kind het beste onderwijs, ongeacht leervermogen of beperking. Passend onderwijs zorgt voor een onderwijsaanbod voor leerlingen met speciale zorgbehoeften. Er zullen vormen van speciaal onderwijs nodig blijven, maar het principe is dat iedere leerling naar de dichtstbijzijnde school voor regulier onderwijs gaat. Dat willen we ruimhartig financieel ondersteunen.

Samenwerking van scholen, gemeente en zorginstellingen is voor de kinderen van belang. Ieder gezin dat hulp en ondersteuning nodig heeft, krijgt te maken met één vaste contactpersoon.

Naar een gelijkwaardige samenleving

PvdA/GroenLinks staat voor een open en diverse samenleving, waarin iedereen zich kan ontplooien. Een samenleving waarin alle groepen op basis van gelijkwaardige rechten en plichten kunnen meedoen. Een verbonden samenleving waar plek is voor iedereen, ongeacht achtergrond, sekse, of seksuele geaardheid.

We steunen de aanpak van het tegengaan van elke vorm van discriminatie. Op 11 oktober, Nationale Coming Out Dag, laat de gemeente Veere een regenboogvlag wapperen op gemeentelijke gebouwen als symbool voor de acceptatie van lesbiennes, homo's, biseksuelen en transgenders (LHBT).

De gemeente neemt het voortouw en geeft het goede voorbeeld bij de uitvoering van het VN-Verdrag voor de rechten van personen met een handicap.

PvdA/GroenLinks wil dat de gemeente initiatieven van Vluchtelingenwerk, Stichting Welzijn Veere en andere organisaties of vrijwilligers voor de begeleiding en integratie van statushouders ondersteunt.

Ruim baan voor welzijn

Door de inzet van vrijwilligers is er in onze gemeente een bloeiend stelsel van sociaal-culturele activiteiten op het gebied van sport, (volks-)cultuur, volksgezondheid, jongeren- en ouderenzorg en verenigingen. We moeten proberen deze 'sociale basis' minimaal te behouden.

Stichting Welzijn Veere is een belangrijke partner in het gemeentelijk welzijnsbeleid en zal een nog grotere rol gaan spelen in preventie en de zorg voor kwetsbare inwoners. Bijvoorbeeld door sociale netwerken te stimuleren, vrijwilligers te ondersteunen, door te signaleren als het wat minder gaat met jongeren, ouderen en gezinnen en door het bieden van passende hulp en ondersteuning door de inzet van vrijwilligers. PvdA/GroenLinks ondersteunt initiatieven op dit terrein.

Sport

Afgelopen jaren is er flink geïnvesteerd in sport en sportaccommodaties. Sport functioneert als een sociaal bindmiddel. Investeren in de breedtesport is een investering in de maatschappij. Hoewel het in essentie gaat om de eigen kracht van de clubs onderkent PvdA/GroenLinks dat het aanspreken van de (financiële) veerkracht van verenigingen grenzen heeft. Intensieve samenwerking met andere sportverenigingen in de kern of in de gemeente is wenselijk om bij teruglopende ledenaantallen levensvatbaar te blijven. We willen initiatieven om jongeren, ouderen en sociaal zwakkeren in aanraking te laten komen met sport ondersteunen.

Alle kernen goed bereikbaar

Bij een goede woonomgeving past een op de klant gericht openbaar vervoer. Wij zullen ons, mede aan de hand van de evaluatie van het vervoer afgelopen jaren, bij de provincie inzetten voor een sterk basisnetwerk met daaraan gekoppeld een fijnmazig vraagafhankelijk vervoerssysteem.

Daarnaast willen we een onderzoek naar een centraal vraag- en aanbodmeldpunt voor vervoer door vrijwilligers. Een goede afstemming op school- en vertrektijden vanaf de NS-stations Vlissingen en Middelburg is een vereiste. Hierdoor ontstaat een dekkend netwerk over heel de gemeente. Daarnaast is een eenduidige tariefstelling voor zowel openbaar als vraagafhankelijk vervoer vereist.

Veiligheid

Veiligheidsbeleid gaat over afstemming, samenwerking en een goede balans tussen preventie en repressie. We bestrijden overlast, intimidatie en criminaliteit. Samenwerken

tussen woningbouwcorporaties, welzijns- en (jeugd)zorginstellingen, brandweer, politie, onderwijs, burgers en bedrijven is daarbij vereist. In deze samenwerking zien we de wijkagent als sleutelfiguur en neemt de gemeente de rol van regisseur op zich. We ondersteunen de professionaliteit op het gebied van de aanpak en signalering van huiselijk geweld, alcoholmisbruik, kindermishandeling en de loverboy-problematiek. We ondersteunen maatregelen om overmatig alcohol- en drugsgebruik en alcoholgebruik tegen te gaan.

Vuurwerk wordt door veel mensen als onprettig en onveilig ervaren. PvdA/GroenLinks wil dat vuurwerk op 31 december op centrale plekken bij de kern wordt afgestoken. PvdA/GroenLinks wil de straten zo inrichten, dat men automatisch wordt gedwongen tot het matigen van de snelheid en kinderen weer op straat kunnen spelen. Rond scholen moeten er schoolzones zijn, met veilige in- en uitstapplaatsen, veilige fietsroutes en voldoende fietsstallingen.

Om mensenlevens te redden en de bevolking te beschermen tegen gevaarlijke stoffen moeten hulpdiensten snel ter plekke kunnen zijn als er zich een ongeval of calamiteit voordoet. Uitrustposten op strategische punten zijn van belang.

Initiatieven uit de bevolking stimuleren

Burgers bundelen steeds vaker hun krachten, er ontstaan gemeenschappen die gezamenlijk zaken oppakken, bijvoorbeeld de inkoop van zonnepanelen, het gezamenlijk inkopen van zorg of het realiseren van voorzieningen voor jongeren. Dorpsraden en de Jeugdraad kunnen hierbij een belangrijke rol spelen.

PvdA/GroenLinks wil dat inwoners hun buurtrechten door middel van de methodiek *right to challenge* kunnen gebruiken. Dit houdt in dat inwoners de gemeente kunnen uitdagen om publiekstaken over te nemen en deze zelf uit te voeren, dat bewoners betrokken zijn bij de ontwikkelingen en uitvoering van plannen voor de openbare ruimte, en dat inwoners de mogelijkheid hebben om mee te beslissen bij de verkoop van maatschappelijk vastgoed. Het 'leefbaarheidsfonds', dat de afgelopen periode in het leven is geroepen, kan hiervoor worden gebruikt.

Jeugd en jongeren

PvdA/GroenLinks Veere staat voor een actief jongerenbeleid. We willen dat de gemeente samenwerking zoekt met Veerse basisscholen om een kindergemeenteraad te organiseren. Daarnaast blijven we de jeugdraad ondersteunen. We ondersteunen organisaties die talenten van jongeren ontwikkelen, zoals de muziekschool, Podium Z en (sport)verenigingen. Jongerencultuur wordt extra ondersteund. Initiatieven zoals bijvoorbeeld een jeugdsoos kunnen op onze steun rekenen.

Kunst en cultuur

Kunst en cultuur spelen een rol bij de emancipatie en participatie en vergroten de aantrekkelijkheid van Veere. Ze bieden een gunstig vestigingsklimaat.

Er moet aandacht zijn voor de gevestigde kunst, maar ook ruimte bestaan voor nieuwkomers. PvdA/GroenLinks wil dat de toegankelijkheid van kunst en cultuur gewaarborgd blijft, en hecht eraan dat het kunst- en cultuuraanbod, waarvan de musea een wezenlijk onderdeel vormen, niet verarmt. We stimuleren cultureel ondernemen.

Kenmerkende monumenten

De gemeente draagt zorg voor het in stand houden van monumentale objecten en het beschermde stadsgezicht Veere. PvdA/GroenLinks vindt het van belang dat de gemeente beschikt over een lijst van beschermde gebouwen met een daarbij passende subsidieregeling.

4. Natuur en Milieu

Veere is een plattelandsgemeente met een uitgebreid buitengebied waarin landbouw prominent aanwezig is. Met een cultuurhistorisch landschap waar het agrarisch cultuurlandschap volop de ruimte heeft. PvdA/GroenLinks is zuinig op natuur en landschap en heeft aandacht voor dierenwelzijn.

We betrekken inwoners en lokale organisaties die zich inzetten voor natuur-en landschapsbeheer en dierenwelzijn bij beleidsontwikkelingen. De gemeente moet vanwege haar voorbeeldrol voorop lopen in innovaties en gedragsverandering. We willen bij alle gemeentelijke aanbestedingen en inkopen een duurzaamheidstoets toepassen.

Milieuzorg is slechts mogelijk als milieumaatregelen worden geïntegreerd in alle sectoren. Bescherming van het milieu is integraal opgenomen in het Duurzaamheidsplan. Handhaving en controle, bewustwording en voorlichting vormen belangrijke pijlers in het plan.

Er moet een routekaart naar een energieneutrale gemeente komen en een duidelijk ruimtelijk kader voor initiatieven op het vlak van energietransitie. Hierdoor weten initiatiefnemers waar ze aan toe zijn.

Daarom willen wij in Veere:

Het Nationaal Landschap Walcheren handhaven

Het Veerse landschap is door de combinatie van cultuurhistorie en natuurlijke elementen het behouden waard. PvdA/GroenLinks wil dat de gemeente er bij de provincie voor pleit dat de uitgangspunten van het Nationaal Landschap worden gehandhaafd. We pleiten ervoor dat Europese middelen voor agrarisch natuurbeheer en vergroening van de landbouw worden ingezet om dit landschap en de bijbehorende natuurwaarden te versterken.

Waar terreinen beschikbaar komen moet de bestemming natuur serieus worden overwogen. Denk hierbij aan het waterschapsterrein in de duinen bij Westkapelle. Dit kan aan de natuur worden teruggegeven.

Aandacht en ondersteuning voor versterking van natuur en landschap

Biodiversiteit vinden wij belangrijk. Daarom stimuleert en ondersteunt de gemeente de aanleg van landschapselementen zoals groenstroken, heggen en drinkputten, de plaatsing van bijenkorven, de aanleg van dichte hagen, nestkasten en zwaluwtorens en de toepassing van vogelvides onder daken.

PvdA/GroenLinks is voor natuurvriendelijke oevers. Deze leveren een bijdrage aan de waterkwaliteit en soortenrijkdom en zijn goedkoper in onderhoud.

Geen verdere aantasting van de kuststrook

Toeristen en inwoners waarderen onze schone, ruime en hier en daar nog ongerepte stranden. PvdA/GroenLinks wil niet dat toeristische ontwikkelingen aan kust en strand de natuurlijkheid en de ruimte verder aantasten.

Verblijfsrecreatie op en rond de Veerse Dam, de eilandjes in het Veerse Meer en op Neeltje Jans wijzen we af. We zetten erop in dat het omgevingsplan minimaal dezelfde bescherming biedt als het huidige bestemmingsplan en de provinciale kustvisie.

Geen verdere verstening van het landschap

De gemeente moet haar verantwoordelijkheid nemen wanneer initiatieven door instanties/overheden of buurgemeenten de natuur- en landschapswaarden in de gemeente aantasten. We zijn er alert op dat het Veerse landschap niet wordt aangetast door de bouw van huizen, de bouw of het vergroten van bedrijfsgebouwen of de aanleg van nieuwe wegen. Nieuwe vestiging van bedrijven willen we om die reden alleen toestaan op de bestaande bedrijventerreinen.

PvdA/GroenLinks vindt het buitengebied van Veere niet de eerst aangewezen plaats voor de ontwikkeling van biogasinstallaties. Ook die zien we bij voorkeur op een bedrijventerrein.

Inwoners actief betrekken bij natuur, landschap en milieu

PvdA/GroenLinks wil de kennis over en de betrokkenheid bij natuur, landschap en milieu versterken. Organisaties die zich hierop richten en bijdragen aan de bewustwording, met name van jongeren, kunnen rekenen op onze steun.

We willen vergroening van schoolpleinen en de aanleg van schooltuinen stimuleren en ondersteunen. Als er gronden langdurig braak liggen, omdat geplande ontwikkelingen stagneren, zijn deze ideaal om als 'tijdelijke natuur' en/of ecologische (school)tuin in te zetten. We vinden het van belang dat lespakketten over natuur, milieu en landschap in stand worden gehouden.

Mondiaal denken, lokaal handelen

De PvdA/GroenLinks zal bij de jaarlijks vast te stellen duurzaamheidsagenda extra aandacht vragen voor de *Global Goals for sustainable development*. Dit vanuit het uitgangspunt 'denk mondiaal, handel lokaal'. De gemeente geeft het goede voorbeeld door lokale, biologische en fairtrade producten te voeren in de gemeentelijke catering. We willen biologische landbouw en kringloopboerderijen stimuleren.

Een groene gemeente, ecologisch beheerd

PvdA/GroenLinks wil een ecologisch groenbeheer. We willen beplanting met inheemse soorten. Het terugdringen van insecticiden (neonicotinoïden) is van belang voor herstel van de bijenstand en belangrijk om bestuiving van veel gewassen te garanderen. We willen dat de gemeente gezamenlijk optrekt met agrariërs en het Waterschap. Buurtbewoners die groenbermen in hun straat willen adopteren kunnen rekenen op steun. PvdA/GroenLinks wil groene parkjes en de monumentale kerkpleinen en begraafplaatsen in de kernen in stand houden.

Actief inzetten op verduurzaming

PvdA/GroenLinks wil actief inzetten op energiebesparing en duurzaam ondernemen. Door voorlichting, tariefdifferentiatie, voorschriften en vergunningen kunnen milieumaatregelen actief worden ondersteund. We willen dat het gemeentelijke Duurzaamheidsplan wordt geactualiseerd en versneld wordt uitgevoerd.

Werken aan een energieneutrale gemeente

PvdA/GroenLinks wil de komende jaren maatregelen om voor 2030 te komen tot een energieneutrale gemeente. We willen dat de gemeente een Veerse Klimaatkaart maakt, zodat duidelijk is welke maatregelen nodig zijn om dit doel te bereiken. Inwoners en bedrijven kunnen de Klimaatkaart vrijelijk gebruiken.

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie bij energiebesparing en moet in eigen huis alle mogelijke maatregelen nemen. We vinden dat de gemeente soepele regels dient te hanteren bij vergunningverlening bij lokale initiatieven om duurzame energiebesparende maatregelen te realiseren. We willen dat de gemeente kennis in huis haalt voor het uitvoeren van een gedegen energiebeleid en hierbij de samenwerking zoekt met de gemeentes Vlissingen en Middelburg.

Een schone bodem, gezond water en frisse lucht

PvdA/GroenLinks vindt dat we zuinig moeten omgaan met water. We zorgen dat regenwater gescheiden wordt van het (huishoudelijk) afvalwater. We willen infiltratie bevorderen door tuinbetegeling terug te dringen. Waar infiltratie niet mogelijk is steunen we het principe vasthouden, bergen en afvoeren'. Groendaken en wadi's kunnen hier een bijdrage aan leveren. We willen dat het bomenbestand op peil blijft. Bij het kappen van bomen moet een compensatiebeginsel gelden.

Beperking van de lichtverontreiniging

PvdA/GroenLinks wil dat de hoeveelheid licht in en dicht rondom de Veerse natuurgebieden tot een minimum wordt beperkt. We willen dat er geen verlichting wordt aangebracht langs paden binnen natuurgebieden. Daarnaast willen we dat er kritisch wordt gekeken naar de bestaande verlichting langs de straten en wegen om de hoeveelheid lichtverontreiniging terug te dringen en energiekosten te besparen.

Dierenwelzijn

PvdA/GroenLinks wil dat de gemeente een beleid voert dat rekening houdt met het welzijn van dieren die in de gemeente worden gehouden of verblijven. We vinden het de taak van de gemeente te zorgen voor heldere voorlichting over dierenwelzijn. PvdA/GroenLinks stelt grenzen aan de maximale maat van stallen en werkt alleen mee aan het vergroten als dit ten goede komt aan het dierenwelzijn.